

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrt leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl. ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 13. listopada 1885.

List 46.

Dodatek k Furmayerjevimi premišljevanjem.

2. Razne molitve.

(Dalje.)

Izpraševanje vesti in kesanje.

Kaj pa sem jest Tebi dal, o dobrotljivi Bog, za vse Tvoje brezštevilne dobrrote? Morebiti ne družega, kot nehvaležnost in razžaljevanje. Ti si me z dobrotami obsipal, jest pa sem Ti z grehi povračeval! O Gospod! obilnim Tvojim gnam, ki si mi danes skazoval, še to pridene, da bom z lučjo sv. Duha razsvetljen spoznal, s katerimi grehi sem Te danes razžalil, kaj sem grešil v mislih, besedah, v djanji; kaj sem grešil zoper Tebe, zoper svoje dolžnosti in zoper svojega bližnjega.

O kako me je sram pred Tabo, vsigavedni Bog! če se spomnim, kako in kolikokrat sem Te zopet danes razžalil. Zopet mi vest očita, da sem bil len in raztresen v molitvi, zanikern v spolnovanji svojih dolžnost, brez previdnosti in ljubezni v govorjenji; nezmeren v jedi in pijati, nepreviden v pogledih, premalo čist v mislih, nestanovit in v dobrih sklepah! Koliko več bi bil lahko dobrega storil, več si pritergal, bolj se zatajeval, svoje poželenje in telesne počutke bolj krotil! In še to, kar sam dobrega storil, morebiti v Tvojih očeh nima cene, ker sem morebiti le bolj iz natornega nagiba ali celo iz častilakomnosti in zavoljo ljudske hvale delal in opravljal. Današnji dan je minul, nič več ga ne bo nazaj; vse mieli, besede in djanja njegova pa ostanejo in me bodo k sodbi spremile. O kako se mi bo tam godilo pred Tabo, vsigavedni in pravični Bog, ki raziskuješ srca in obisti človeške.

Če bi Ti, o Bog, hotel v sodbo iti s človekom, kdo bi obstal? Pa vendar v Tebe zaupam, ki si tako dobrotljiv in tako velicega usmiljenja! Ko bi me bil hotel pogubiti, bi me bil že iz sveta poklical: pa Ti nočeš smerti grešniku, temuč da se poboljša, spokori in živi. Zatoraj z zgubljenim sinom stojim pred Tabo in Te prosim: Oče, grešil sem pred Tabo in pred nebosi, nisem vreden, Tvoj sin imenovan biti; vendar sprejmi me zopet vsaj za svojega najmanjšega služabnika. Žal mi je, da sem grešil, da sem razžalil Tebe, svojega vsega-

mogočnega Gospoda, svojega najboljšega Očeta. Trdno sklenem, s Tvojo milostjo svoje življenje poboljšati in vse, tudi smert raje terpeti, kakor Tebe še kdaj radovoljno s kakim grehom razžaliti. Posebno sklenem, svoj navadni in priljubljeni greh s Tvojo gnado odložiti in jutri, če me še pri življenju pustiš, bolj skerbno se ga varovati in ogibati. Tudi obljubim, tega greha in vseh drugih danes storjenih grehov prav kmalo se spovedati! V zadostenje in pokoro za te in vse druge grehe rad sprejemem vse zopernosti in težave, vse nadloge in bolečine, ki mi bodeš Ti poslal ali mi jih bodo hudobni ljudje prizadejali, ponižno jih hočem sprejeti in z voljo nositi. Pa kaj zamorem sam od sebe storiti? Kolikokrat sem že to in tako sklenil in obljubil; pa vendar nisem bil stanovit. Zatoraj Te prosim Tvoje milosti o Bog, da morem ta svoj sklep dopolniti. To mi dodeli po neskončnem zasluženju Tvojega Božjega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Priporočenje.

V. Blagovoli nas, o Gospod, prihodnjo noč
Od. Obvarovati vsacega greha!

V. Usmili se nas, o Gospod,
Od. Usmili se nas!

V. Naj se zgodi Tvoje usmiljenje nad nami,
Od. Ker v Te zaupamo!

V. Hvalimo Očeta in Sina s sv. Duhom,
Od. Slavimo in povečujemo ga na veke!

V. Hvaljen bodi Gospod, Bog naših očetov,
Od. In češen, slavljen in povečevan na veke!

Kralju vseh časov, Neumerjočemu in Nevidnemu, samemu Bogu bodi čast in hvala na vse veke! Amen.

V. Molimo Gospoda, našega Boga!

Od. Ki nas je vsvaril, ki nas je ohranil in nas še ohranjuje.

Predglasje: Reši nas, o Gospod, čuječe, obvaruj nas spijoče, da čujemo s Kristusom in počivamo v miru!

V. Gospod, usliši moje molitev,

Od. In moje vpitje naj k Tebi pride.

Molimo.

Obišči, o Gospod, to stanovanje in odženi duha, ki v njega vse nastave hudobnega duha; Tvoji sveti anđeli naj v njem prebivajo in naj nas v miru varujejo.

Tvoj blagoslov naj bo vselej nad nami. Po Gospodu našemu Jezusu Kristusu, Sinu Tvojemu, ki s Taboj živi in kraljuje Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Čertice o stoletnici mestne fare pri sv. Jakopu.) (Dalje in konec.) Za cesarja Jožefa II se se godile, kakor je znano, velike spremembe v državljanskem in cerkvenem obziru, če tudi ne sploh v pravo srečo države, a gotovo v škodo sv. cerkve.

L. 1784 je potoval cesar sam na Laško in pri povratku iz Rima ostal je nekaj časa tudi v Ljubljani. Dne 21. marca obiskal je tudi cerkev sv. Jakopa, ter je odločil v bodoče za posebno farno cerkev.

Da se je vkljub mnogim oviram tu ustanovila mestna fara in se zelo poškodovana in drugih svojih dragocenost oropana cerkev s potrebnimi paramenti preskerbela, ima posebne zasluge cerkveni ključar Ignac Friedl. Po povelji cesarja Jožefa II in s porazumljenjem duhovske gosposke naj bi faro oskerbovali 1 župnik in 4 kaplani. Dne 5. junija 1785 so bili tu nastavljeni mestni župnik s tremi kaplani; in tako je letos minulo ravno 100 let, odkar se pri tej cerkvi nahaja samostojna fara.

Od tedaj je imela fara 5 župnikov, sedanji je šesti v versti. Pervi je bil Jan. Nep. Kristijan od 5. junija 1785 do 12. sept. 1796. Drugi, Jožef Pinhak, ob enem častni kanonik, 1796 do 1810 v dobi francoske vlade na Kranjskem, kakor deloma tudi naslednji. Tretji, Janez Pohlja od 1810 do 1850, torej skozi 40 let. Četrti, Franc Hrovat od 1850 do 1867. Peti, Gustav Koestl od 1867 do 1880, in šesti Jan. Nep. Rozman od 1. 1881. O vseh ranjkih župnikih se bere, da so bili dobri in goreči duhovni pastirji, ki so zelo skrbeli za lepšavo te farne cerkve. Že za prvega župnika našle ste se 2 veliki dobrotnici, Rozalija Kariš pa Marija Rosenkranz, ki sta vsaka po 1000 gld. darovali za novi veliki zvon (krog 26 centov težak), ker so se bili v požaru zvonovi stopili. Nadškof Mihael baron Brigido ga je 12. junija 1788 posvetil in s tem prvo škofovo opravilo v Ljubljani izvršil. Po potrebah so župniki s pomočjo blagih dobrotnikov cerkev zališali in preskerbjevali z raznimi paramenti.

Duhovnih pomočnikov se jih z nama dvema*) v teh 100 letih šteje 72. Med njimi je bil marsikateri bistra glavica in zaslužen pisatelj. Imenujem naj le slavnega Valentina Vodnika, znanega pesnika slovenskega, ki je bil tu od l. 1796—1798, kateri je s svojimi pesnimi, ki se še zdaj prepevajo, zdramil zanikerne Slovence, katerih mnogo se jih je že sramovalo svojega slovenskega jezika. Nov duh je prešinil ob Napoleonovem času po Vodniku tudi Ljubljancane in od takrat vidoma napreduje slovenstvo.

V tem stoletju je omeniti, da je bilo znamenje Marijino l. 1844 zaradi nevarnosti spred cerkve odneseno, Marijin kip se je hranil v kapelici sv. Križa ob steni, ter je čakal zopetnega postavljenja. Po velikem trudu je bilo s pomočjo mnogih dobrotnikov s fare, mesta in od drugod za župnika Koestelna o malem Šmarnu l. 1870 zopet postavljeno na sedanjem mestu. Stroški so znašali krog 17.000 gld.

Razne naprave, zaljšave, zunanje prenovljenja . . . zadnjih let so več ali manj znane, da jih ni treba posebej naštevati.

And. Zlogar.

*) Ravno ta dan je blagi g. Resnik zbolel, bil s ss. sakramenti previden in je dne 23. oktobra v Gospodu zaspal.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano. (Konec 800letnice in misijon.) Ob eni popoldne bil je v farovžu zmeren obed, kjer so premilostni gospod knezoškof vse navzoče osrečevali s preponižno svojo priljudnostjo. Med kosilom pridejo še sosednji župnik, častitljivi starček gosp. Anton Namre, ki vsled nesrečnega padca z voza hodijo zdaj s veliko težavo ob palci. Prevzvišeni gospod knezoškof so jih z vso ljubeznjivostjo sprejeli, in se potem z njimi prav priljudno pogovarjali. Ta častiti gospod vdeležili so se potem tudi popoldanske svečanosti.

Ob štirih so bili presvitli gospod knezoškof zopet slovesno vpeljani v cerkev, ter so se zdajci začele slovesne pontifikalne večernice, katerim so sledile pete litanije M. B., katere so peli tudi Prevzvišeni.

Po litanijah razverstila se je slovesna procesija z Najsvetejšim, po tistem potu, kakor je navadno veliko soboto pri Vstajenji. Vsem, ki so se vdeležili procesije, ali kateri so jo gledali, gotovo vse žive dni ne bode zginila iz spomina! Šentviški farani bili so z neznanskim veseljem napolnevani, kajti vedeli so, da tolike slave še niso videli v domači duhovniji, in da je morebiti nikoli več doživeli ne bodo. Tudi bližnji sosedje iz Ljubljane in od drugod, bili so vidno ginjeni in osupnjeni nad veličastvom, ki se je pri tej priliki razvijalo v Šent-Vidu. Neki častit svetni gospod iz Ljubljane rekel je, da ga procesija ni le do solz ganila, temveč, da je jokal v pravem pomenu besede. In tako bilo jih je veliko, veliko število tistih, ki so točili solze svetega veselja pri procesiji.

Presv. Rešnje Telo nosili so sami prevzvišeni gospod knezoškof pod nebesom. Ob straneh svetili so udje kato!. rokodelskega društva. Pred duhovščino pa je šla dolga versta belo oblečenih deklic s svečami in udje bratovšine presv. R. Telesa, tudi s svečami, bilo jih je vseh skupaj blizo 300. Procesija je bila zelo dolga, ker nobeden ni rad zamudil prilike, da bi se ne vdeležil procesije, s katero se je imelo skleniti zgodovinsko 800letnično praznovanje.

Ko se je častitljiva procesija vračala v Šent-Vid, bilo se je že popolnoma zmrčilo. In kaki pogled odperl se je očem! Cerkev vsa v lučicah; od tal do verh zvonika razsvitljevalo jo je nad sto in sto lučic. Hiše vse razsvitljene; in tudi tu je presegalo število lučic pri nekterih hišah veliko nad sto. Res, karkoli je kdo zamogel, storil je, da bi po svojem pripomogel k večji lepoti. Še zvonovi, akoravno veselo in lepo pojó, so imeli ves drugi glas, kakor sicer; zdelo se je, kakor da pojó vse lepši in veselejši, kot navadno.

Ko je prelepa procesija dospela nazaj v cerkev, zapeli so Prevzvišeni sami: „Te Deum laudamus“, in slednjič dali so še blagoslov z Najsvetejšim.

Presvitli gospod knezoškof podali so se po končanem svetem opravilu, vidno nič utrujeni v duhovnišnico, in so v silno veselje vsih faranov blagovolili počakati, da se je pričela ob sedmih občna razsvitljava in bakljada.

Ob sedmih so se veselo oglasili zopet zvonovi, ki so skoz celo uro peli „slovo“ osemstoletnici. Močni strel germen je vmes neprestano in pretresal celo okolico.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in čitalnica razverstila so se za svojima zastavama v bakljado, in od daleč in blizo sošle so se silne množice ljudstva, ki so hodile po vasi, in se čudile, da je mogoče kaj takega v priprosti vasi prirediti.

Bakljada podá se najprvo pred duhovnišnico, da pozdravi spodobno Prevzvišenega. Cerkveni in čitalniški pevci zapeli so skupno tri pesmi, katere so Pre-

svitli pri oknu poslušali, in z njimi tudi blagorodni gospod okrajni glavar, pred. g. dekan in drugi častiti gospodje.

Toda kmalo so bili sredi med pevci, premilostno popraševali so pevovodja, čegave da so skladba, katere so slišali, ker dve izmed njih bili ste Jim neznan.

Pohvalili so pevce in dostavili, da Jim je tudi petje v cerkvi prav dopadlo, ker je bilo skoz in skoz dostojno in pravilno.

Z gromovitimi klici „Slava“ poslovila se je bakljada od Prevzvišenega, ter se podala pred cerkev, ker so pevci zapeli „Jezusu“ na čast lepo cerkveno pesem.

Premilostni gospod knezoškof podali so se precej za bakljado v kaplanijo, da so od tam ogledovali bakljado, razsvitljivo in velike množice ljudstva.

Bakljada podala se je k novemu znamenju Lurške M. B., ker se je pela neka veličastna Marijina pesem.

Ko je bakljada došla nazaj do cerkve, odhajali so prevzvišeni gospod knezoškof. Ljudstvo gnjetlo se je okolo Njih, Jim spoštljivo roko poljubovaje, in ko so stopili v voz, zagermele so množice: „Slava“, in kmalo je zginil voz s prečastitim škofom spred oči, derdraje proti Ljubljani.

Spremljalo ga je veselo zvonjenje, močno streljanje, in hvaležna serca vseh faranov so sklicala za njim: „Bog naj živi, Bog naj ohrani še mnogo mnogo let prevzvišenega, premilostnega kneza in škofa dr. Jak. Misija!“

Le še par minut, ura je osem; — zvonovi omolknejo, in z zadnjim vdarcem velikega zvona — končano je slovesno praznovanje zgodovinske 800letnice!

Postalo je pe vasi tiho, kakor v grobu. Lučice so kakor pomerle, le zvonik je še pozno v noč žarel; pa tudi ta je postal — temen.

Kaj pa zdaj? — Je li zdaj vsega konec? O ne, še ne. Slovesno praznovanje 800letnice je sicer končano, tudi milosti in dobrote, s katerimi je bila osemstoletnica od svetega Očeta Leona XIII obdarovana, so dovršene.

Na versto ima priti namreč drugi oddelek osemstoletnice, ki sicer nima bistvene zveze z njo, tudi ne njenega zunajnega bliša in veličastva, toliko večje pa so notranje dobrote. Na versto je imel priti, pa je — hvala Bogu — tudi prišel: „milosti polni čas svetega Misijona!“

(Dalje sledi.)

Iz Smartna pri Litiji, 4. novembra. (Povodenj.) Kakor je zadnje dni meseca septembra naredila povodenj veliko škode po Gorenjskem, tako zdaj Vam sporočim o povodnji, katera je pridivila 2. t. m., to je, v ponedeljek, na vernih duš dan zjutraj od 2—4 po neči v šmarniško dolino, ki je napravila zelo veliko škode. Pred tem dnevom, v vseh Svetnikov dan, je celi ljubi dan deževalo, a proti večeru začelo se liti in lilo je vso ljubo noč, od polnoči do 3 zjutraj je bilo najhuje, bliskalo in gromelo je nepretergoma; dež je lil, voda je naraščala zmiraj bolj in bolj. Zdjaci prihrumé strašni valovi potokov, voda se valj po polju in travnikih, zaliva po hišah in hlevih. Ljudje so morali po noči zapustiti stanovanja in bežati. Živino so vlačili iz hlevov v druge bolj varne kraje. Voda je divjala po hišah tako, da je vse plavalo; po kletih so plavali celo sodi z vinom. Voda je bila strašno velika, 20 hiš je bilo v vodi. Ljudi, ki so prišli v ponedeljek k sv. maši, so morali voziti v cerkev; voda je razdajala ceste, vodne stavbe in njive z žitom obojane. Povodenj je napravila veliko škode po vseh: Jablanica, Kostreznica, Černi potok in Zaverstnik. V Litiji je Sava iztopila po polji.

Povodnji in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Iz Boh. Bistrice. Veliko ljudi je letos ne le o priliki posvečevanja 15. avgusta obiskalo našo novo cerkev, ampak tudi sicer so se v minulem poletju tuji gosti zelo zanimivali za njo, in je hodili ogledovat.

Ce je ta stavba že sploh po svojem zunanjem licu in notranji opravi všečnost obudila, velja še to prav posebno o velikem altarji sv. Nikolaja, katerega je s tabernakelnom vred in cemetnega marmeljna mojstersko izdelal dobro znani podobar v Kamniku, gospod Matija Ozbič.

Zares odlični gospodje, duhovni in neduhovni, so to delo pohvalno povzdigovali; zato si podpisani toliko bolj štejemo v dolžnost, s tem tudi očitno pripoznati, da je g. Matija Ozbič v tej stroki doveršen umetnik, ker se nam zdi, da lanako leto pri nekem opisu orgelj in slikarij je ta kinč cerkve popolno ostal bil neomejen.

Kolikor bolj se je ta po vsem zaslužena pohvala zapoznala, toliko več naj velja, in toliko bolj naj g. M. Ozbič-a slavnemu občinstvu priporoča, ker se ji ne more očitati, da je prenačljiva ali enostranska, le po lastnem okusu, temveč je operta na sodbo umetnijsko izvedenih ogledovalcev, ter objavljena še le zdaj, ko je delo čez leto in dan prestalo vse vremenske spremene brez najmanjši škode ali sledu kake pokaze.

Predrago tudi nikakor ni bilo to delo; — in dragi g. Ozbič, če bote s ceno v tej primeri ostali, se pri stranskih altarjih zopet vidimo! Dotlej zdravi in veseli!

Janez Mesar,

župnik.

Andrej Žvan, Jakob Rozman,
ključarja.

Pristavek.

Spodobi se, da konečno zraven izredno spretnega izrezovalca Mateja Kokelj-na, ki nam je okvire za križev pot izdelal po nizki ceni res prav v splošno všečnost, s posebno pohvalo omenimo tudi njegovega brata Stefana Kokelj-na iz Novakov na Tolminskem, ki je vse v mizarso stroko spadajoče dela pri cerkvi vodil, in ne le drobne reči, ampak tudi bolj večji očitniši dela, n. pr. vrata zakristijake, omare, spovednice, klopi zdaj že popolno postavljene, tako lično in okusno izpeljal, da ogledovalci z začudenjem po mojstru vprašajo.

Ce bi še kaj takega dela pri cerkvi potrebovali, je gotovo on prvi, na katerega bi se obrnili, in z dobro vestjo ga tudi drugam, ne le kot izurjenega delavca, ampak tudi zavoljo zmerne in vaestransko mirne značaja prav zelo priporočamo.

„Pot v večnost“. Razložil dr. Janez Zverger. To izverstno knjižico je nekdo poslovenil že pred nekaj časom, pa je vse premalo znana; želeli pa je, da bi se po vsem Slovenskem prav močno razširila, ker pisana je za naš čas. Prestavljavec (ki ni imenovan) govori o tej lepi knjigi tako-le:

Prevzvišeni gospod knezoškof sekovski (graški), Janez, trudijo se že mnogo let, da bi v sercih izročeniš jim vernih ovčic ohranili dragoceni zaklad sv. vere ne le s pomočjo pridig, ampak tudi s primernimi spisi, ktere v tisk dajó, ter jih oteli gotove pogube. Ko bi mogel tajiti, da ravno v današnjih dneh si sovražniki sv. vere na vso moč prizadevajo vriniti tudi najzadnejšemu kmetiču, ki tam kje v kakem zakotju prebiva, revščino, ter uboštvo nejevere. Skuša pa se to po raznih potih doseči in zlasti tudi po slabih spisih. Taki spisi pogostoma škodujejo več kot živa beseda sama. Kajti mnogo je še ljudi, ki menijo, da, kar se tiska, mora že tudi resnica biti. Pa v tiskovinah se saj tudi toliko laže, kakor v govoru. In izrečena beseda se saj

hitro izgubi in hitreje pozabi, tiskana pa ostane toliko časa kot zapeljivec pri nas, dokler knjiga ali spis pod našo streho ostane.

Ako mi spriden človek sv. vero zasmehuje, vem saj, pri čem da sem, o pisatelju knjige pa se po navadi več ne vé, kot njegovo ime; ne poznamo ga in lahko, da ga imamo za učenega ali sicer poštenega človeka, ko so vendar taki kazitelji vere večjidel le sprideni, zaverženi ljudje.

Tudi slovenskemu ljudstvu, ki je doslej tako verno, tako kerščansko ostalo, se bliža potuhneni ter zviti sovražnik vere s svojimi pogostoma kaj sladko pisanimi, toda za dušo vedno nevarnimi, strupenimi knjižicami in spisi. Kaj je temu nasproti storiti?

Dandanes, ko se že otroci najubožnejšega kočarja brati učé, kar na sebi ni napačno in je celo lahko v veliko korist, ni mogoče zabraniti, da bi ljudje knjig ne brali. V kak časopis že skoraj vsakdo rad pogleda, in mnogi je primoran vsled svojega opravila ali iz družih nujnih vzrokov z branjem se pečati.

Da iz tega kako ne nastane nevarnost za dušno zveličanje, izdajajo verli možje, katerim je mar za sveto vero, časopise in knjige, v katerih kerščanskemu ljudstvu to podajajo, kar se jim z bukvami in spisi za časno, ter večno srečo podeliti zamore; tako da se nekdanj pred Bogom nihče izgovarjati ne bo mogel, da je moral slabe spise brati, ker dobrih bilo ni.

Knjižica pa, „Popotovanje v večnost“ imenovana, je one verste, spisali so jo prevzvišeni knezoškof sekovski za svoje vernike, da imajo kaj brati, kar jim je v resnici koristno, ter jim k spodbuji in poduku služi.

Kdor knjižico to s poštenim srcem bere, ne bo ga več mikalo brati slabih, nekerščanskih knjig. Knjižica ta so prave družinske bukve, v katerih stari in mladi — mladi pa še prav posebno brati imajo, da jim ostane vedno v spominu, kam jih pot pelje in da se obvarujejo vsakršnega lahkomišljenega vedenja.

Prestavljavec le še željo izreče, da bi se mu poročilo, to zlati knjižico tako umevno in jasno na slovensko prestatiti, kot so jo prevzvišeni gospod pisatelj za Nemce spisali. Ako doseže to, potem upa, da se bode knjižica obilno razširila med slovenskim ljudstvom na deželi, kar on močno želi, vedoč, da bo neizmerno veliko pripomogla k Božji časti in zveličanju ljudi.

Knjiga v osmerki ima 142 strani in lična je tudi vnanja podoba. Obravnavane pa so naslednje tvarine: Cilj našega pota; pot do tega cilja: kat. vera; napačen pot: grehi zoper vero; najvišji vodnik: Jezus Kristus in namestni vodniki: papež in škofje; krivi vodniki: ločeni od najvišjega namestnika; doseženi namen: nebessa; zgrešeni nam: pekel. Sklep.

Dobiva se za malo grošev v katol. bukvarni.

V Lincu je prišla na svitlo prav znamenita knjiga: „Geschichte des Bisthums Linz, von Dr. Mathias Hiptmaier, Prof. der Kirchengeschichte u. des Kirchenrechtes“, sovrednik pri „Theol. Quartal-Schrift“. Ondotna škofija namreč je letos obhajala stoletnico svojega obstoja. Želeli so za to priliko imeti zgodovino one mlade škofije in imenovani učeni gosp. prof. jo je spisal, novemu škofu dr. Ernestu Mar. Müllerju posvetil in na svitlo spravil.

Delo to je veliko tehtniše, kot bi kdo na prvi trenutek mislil. Porabil je namreč g. pisatelj po dobroti sv. Očeta Leona XIII tudi Vatikanski arhiv, pri čemur sta ga podpirala kardinala Jakobini in Hergenröther. K temu so pa tvarine po večem občne zanimivosti, kakor: „Sturm- und Drangperiode des Josephinismus in Oberösterreich, dessen Eingriffe in das kirchliche Leben, dessen System im legalen Geleise.“ To je bilo pod pervim škofom Herbersteinom. Potem nasledujejo dobe

posameznih škofov, Jož. Ant. Gall-a, Žiga Hohenwarth-a, Zieglerja, in nato: „Die kirchl. Freiheit im Kampfe mit dem knechtenden Liberalismus“, in slavni škof Rudigier, kateri je izobraženim čitateljem še dobro v spominu. Njegova doba ima te-le občnoznamenite odstavke: Zwei entgegengesetzte Geistesrichtungen; Franz Jos. Rudigier, fünfter Bischof in Oberösterreich; Zunahme des Regularstandes; das Concordat und dessen Schicksal; die Gesetze von 1863 u. dem bischöfl. Pressprocess; die Volksschule; der Kampf um die Realdotation; Rückblick auf die Regierungsperiode Rudigiera. Drugo poglavje: Dr. E. M. Müller, sešti škof. V pristavku: Versta kanonikov. Rimske dokumente. Po tem pregledu bilo bi odveč še posebej priporočati rabno in mično knjigo — v vel. osmerki s 324 str. (Založnik je Kvirin-Haslingerjeva bukvarna (J. Sachsperger).)

Theologisch-praktische Quartalschrift v Lincu, IV. zvezek, ta preizverstni četertletnik obsega naslednje tvarine:

I. Aphorismen über Predigt und Prediger: Text u. Perikope. Von Prälat Dr. Franz Hettinger, Universitäts-Professor in Würzburg.

II. Einige Erinnerungen über das Breviergebet. (Erster Artikel.) Von Subregens Dr. Jakob Schmitt zu St. Peter bei Freiburg.

III. Der „Anfang der Wunder“ Jesu und die Mittlerschaft der Gottesmutter. Von Professor Dr. Alois Schäfer in Dillingen.

IV. Vorgehen beim Einschreiten um Dispens von Ehehindernissen und deren Ausführung. (Zweiter Artikel.) Vom Professor Albert Pucher in St. Florian.

V. Toleranzmässiges Verhalten der Juden beim Begeggen des hochwürdigsten Sakramentes. Von Domcapitular Dr. Josef Symersky in Olmütz.

VI. Die Bedingniss-Taufe. IV. Von Prof. Dr. Eiselt in Leitmeritz.

VII. Die socialen Folgen der Aufhebung der Klöster in England. Von P. Andreas Kobler S. J. in Innsbruck.

VIII. Bewachung des Grabes Jesu Christi durch römische Soldaten. Von Univers.-Prof. Dr. Schmid in Graz.

IX. Die apostolischen Nuntien. Von Anton Egger, Religionslehrer in Meran.

X. Die Schutzheiligen der drei Hauptstände. Von Vikar Dr. Samson in Darfeld, Westphalen.

XI. Pastoralfragen und Fälle:

1) Violatio censurae. Von P. Franz Hohegger S. J. am Freinberg bei Linz.

2) Hebt Unkenntniss der Reservation von Seite des Pönitenten diese selbst auf? Von Domcapitular Dr. Pruner in Eichstätt.

3) Seelsorgliche Behandlung eines Musikers, der bei allen Freitänzen mitwirkt. Von Pfarrvikar Josef Sailer.

4) Ein Ehehinderniss erst im Beichtstuhle entdeckt. Von Monsign. Leonhard Karpf in Wien.

5) Zur Verweigerung des kirchlichen Begräbnisses bei einem Selbstmörder. Von Univ.-Prof. Dr. Wirthmüller in München.

6) Sollicitans coram tribunali misericordiae. Von P. Georg Freund, Rector des Redemptoristen-Collegiums in Wien.

7) Ablass beim Angelus-Läuten. Von P. Célestin Vivell O. S. B. im Kloster Seckau.

8) Ein Versöhnungs-Mittel. Von Pfarrprovisor Ferdinand Stöckl.

9) Der dritte Orden der Diener Mariä (Serviten) neu geregelt. Von Prof. Dr. Kerstgens.

10) Seelenstimmung während eines Processes. Von Dr. Adam Wiehe in Silberhausen (Thüringen).

11) Communicanten zu vier Seiten des Altares. Von Prof. Karl Schrod in Trier.

12) Zweifel eines Priesters, der als infans die Nothtaufe erhalten, über die Gültigkeit der von ihm gesetzten priesterlichen Akte. Von Professor Dr. Fasching in St. Pölten.

13) Habitus clericalis in confessionali. Von Prof. Josef Weiss.

14) Den päpstlichen Segen der Tertiaren betreffend. Von Lector P. Leonard Wörnhart O. S. F. in Schwaz.

15) Duplicitas simplicata in Vesperis Dominicarum privilegatarum, in quibus occurrunt. Von Prof. Josef Kobler in Ried.

16) Ehedispensgesuche an die k. k. Statthalterei sind jedes Mal im Wege der k. k. Bezirkshauptmannschaft einzusenden. Von Pfarrvikar P. Wolfgang Dannerbauer.

17) Armuthzeugnisse für die in öffentlichen Krankenhäusern Verpflegten und Armuthzeugnisse überhaupt. Von P. Wolfgang Dannerbauer.

18) Orationen der Brautmesse. Von Religionsprofessor Rudolf Buchwald in Gross-Strehlitz, pr. Schlesien.

19) Präfation der Brautmesse. Von Rudolf Buchwald.

20) Ist es nach einer Entscheidung des obersten Gerichtshofes richtig, dass die aus einer für ungültig erklärten Civil-Ehe anzuheirathenden Kinder als ehelich anzusehen sind? Von Dr. jur. Hermann Esser in Linz.

21) Macht das Verschweigen des Incestes die ertheilte Dispens ungültig? Von Prof. Dr. Hiptmair.

(Konec prih.)

Drobiž.

(Jesenska slika.)

„Vse Tebi služi.“ (Ps. 118, 91.)

(Dalje.)

Jesenski čas je živa podoba minljivosti vsega posebnega. Zemlja je za jedno leto obrodila svoj sad:

„Oznanjeni so vsi Svetje,
Spravljajte kmetje!“

tako pravi neka prislovica. Zdaj ti glasno kliče: kar sem mogla, to sem dala, več ne morem. Če hočete kaj več imeti, ne iščite pri meni, nego drugod. Natura ali priroda ne more popolnoma zadovoljiti človeškega serca. Soglasno z naturinimi pojavi je sveta Cerkev v jesenski dobi nastavila obhajanje praznika vseh Svetnikov in koj za tem spomin vseh vernih duš. Pri unem pravi: „Kar je zgoraj, to iščite, kjer sedi Kristus na desnici Božji“ (Kol. 3, 1), — pri tem pa opominja: „Vse mesó je ko trava, in vse njegove veličastvo kot cvetlica na polji. Trava se posuši, cvetlica zvane, kadar popihne dih Gospodov“ (Izai 40, 6).

V jeseni se ozimina vseje: „Zerno pšenično, če pade na zemljo in ne umrè, ono bo samo ostalo; če pa umrè, obrodi veliko sadú“ (Jan. 12, 24).

Tako zerno je človeško truplo: „Seje se v trohljivosti, vstaja v slavi; seje se v slabosti vstaja v moči; seje se telesno telo, vstaja telo duhovno“ (I. Kor. 15, 42—44).

To vero, da „telo trohljivo mora obleči netrohljivost in to smertno obleči nesmertnost“, nahajamo ne le pri kristjanih, nego tudi celo pri starodavnih poganih. Grobišča nekdanjih ajdovskih narodov, ki so takrat po naših krajih bivali, nam tudi to vero nekoliko dokazujejo. V neumerjočnost duše verujoči so večinoma z veliko

spoštljivostjo svoje mrtve ali pokopavali, ali pa nekje sežigali in pepel skerbno v posebnih urnah ali verčih shranjevali. Ostanke in črepinje takih verčev se sploh dandanes izkopavajo na poganskih gradiščih.

Bolj ko je doveršena kakšna stvar božja, svetlejša od nje odseva vsemogočnost, modrost in ljubezen Božja. Angelji kot čisti duhovi so najčistejše zercalo lastnosti Stvarnika svojega. V človeku je skaljena umova svetloba vsled greha, ki je tema, mrak, madež dušni. V drugih zemeljskih stvareh je ona luč božja, ki v njih sveti, tem medlejša, čem več so njih oblike po materiji otemnjene. To je simbolični (prilikaajoči) značaj vsega stvarjenja. To je neka v prah zapisana in v ničú glaseča se beseda Božja. V nekih stvareh je to skrivnostno pismo velikansko vdolbeno, da ga vsako oko z lahka opazi; drugo pa le po drobnogledu in nejasno razloči. Neko vpije, da mora vsak slišati, ako ni popolnoma oglušel, drugo pa ni moč razločno slišati, temuč le zamolklo doní, ko neka godba onkraj gorá, in sliši jo nepokvarjeno uho v tihem in mirnem vremenu. Le koščke, črepinje, drobiž malenkostni nabiramo, kakoršnega starinoslovci izkopujejo iz poganskih grobišč. In prav o tem drobižu in ostankih se tudi dandanes še lahko mnogo spodbudnega naučimo.

Nahaja se tudi po poganskih grobeh marsikakšna jasna priča njih vere o neumerjočnosti duše. Posebno neka vrsta verčev in čolnic, se ve, v mali obliki, se tu pa tam najde v takih grobiščih.

Mnogo verčev so skupali na etrurskih pokopališčih, a tudi v novejšem času, n. pr. v velikem ajdovskem grobišču pri sv. Luciji pri Soči. Nekteri so lepo okinčani, kakor male majolčke. Ti verči niso služili za shranjevanje merliškega pepela, temveč imajo simboličen pomen, namreč verč življenja večnega, iz katerega (po njih misli) pije duša, ko se loči iz sveta, da okrepljena nastopi novo pot, ki jo pelje v nebeško domačijo. Prazen verč pa pomenja po nazorih poganskih prazno življenje, kadar je zastoj ali brezkoristno živela kratke dni svojega bivanja na zemlji, in kakor v rešeto zajemala vodo. Dvojin verč so razločevali, verč greha, in zveličavni verč. Tudi sv. Pavel govori o dvojnem kelihi: „Ne morete piti iz keliha Gospodovega in iz keliha vrazjega, ne morete imeti dela od mize Gospodove in od mize vrazje.“ (Kor. 10, 21.) In že David pravi: „Kelihi zveličavni bom prejel in slavil ime Gospodovo.“ (Ps. 115, 13.) In naš veličanstveni Zveličar je rekel: „Kdor je moje telo in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 54.) Pa glede vode je v pogovoru z Samarijanko poleg vodnjaka te važne besede izgovoril: „Vsak, kdor pije od te vode (iz studenca) užejal se bo zopet.“ (Jan. 4, 13.) „Kdorkoli pa bo pil od vode, katero mu bom jaz dal, ne bo se užejal vekomaj ne; nego voda, katero mu bom dal, postala bo v njem studenec vode, ktera teče v večno življenje.“ (Isti 14.) Samarijanka je rekla Gospodu, ko ji pravi, da ji bo dal „žive vode“: še zajeti nimaš s čim in vodnjak je globok.“

Zares je bil globok, kajti po meri novjših preiskovalcev je meril 105 stopinj (koles) na globočino in vode je bilo v njem k večjemu 15 stopinj na visoko, torej bi moral imeti saj 90 stopinj dolgo verv, da bi z verčem ali kotličem mogel vodo zajemati. Sv. Avgustin pravi o sihemskem studencu: „Voda v globočini pomenja uživanje tega sveta, in z verčem poželenja, se spusté globoko, a vedno jih žeja vse one, ki služijo svojim strastim.“

Konec tega je basen Ezopova o žabah. Videle so žabice vodo v globokem vodnjaku in so kar zaporedoma noter poskakale; pa ko so se naveličale plavati, o joj,

ven niso nikakor mogle. Le tisti prav ume pomen ta basni, ter najde pôt iz globočine, kateri vé, kaj pomenijo psalmeve besede: „Iz globočine vpijem k Tebi, o Gospod, Gospod usliši moj glas! In on bo rešil Izrael vseh njegovih hudobij.“ (Ps. 129.) Že modri pravi: „Okó se ne nasiti gledanja, in uho ne slišanja. Ves trud človeški je za usta (hrano), in vendar njegova duša ne bo sita.“ (Modr. 6, 7.)

(Dalje prihod.)

Razgled po svetu.

V Pragi je v sv. Karla dan nadškof šesterim bogoslovcem podelil poddijakoniat, naslednji dan pa petorim izmed teh dijakonstvo. 8 temi vred je oba redova prejelo tudi osem redovnikov. Nekteri teh so 8. t. m. prejeli mašništvo.

Število katoličanov po vsi zemlji se je do zdaj stavilo navadno na 211 milijonov; po sestavi misijonov pa, kakor piše „Osservatore Rom.“, jih je 275 do 300 milijonov.

V red benediktinarije bode stopila princesinja Marija Löwenstein-Wertheim-Rosenbergova v Kleinchenbachu.

V Kubelbergu pri Spiru so nedavno neki pijani pobi posnemali keršanski pogreb in zasmehevali cerkvene šege; pa se jim ni dobro izšlo. Dve uri potem je bil eden igravcev, Mihael Rumler, 22 let star, v puljavi z nožem v sence sunjen in je kmali potem umeril, ubijavec pa sedi v ječi.

Rim. „Germanija“ ima naznanilo o papeževi razsodbi zastran Karolinskih otokov, kar ste sv. Očetu v razločitve sročili vladí španjaka in pruska. Vprašanje je tako srečno in pošteno rešeno, da ne španjeki in ne pruski poslanec ni ugovarjal temu rešenju. V krogih, kjer je ta reč znana, se tako govori, da vsaka stranka je z rešenjem čisto zadovoljna. Opomniti je treba, da zadevna „nota“ je osebno delo sv. Očeta, brez kake komisije ali političkih kardinalov. — Kdo bi bil pred kaj časom pričakoval kaj takega? Pa od Bismarka! Ali ne bodo framasoni obupljivo tarnali, da se dogodbe srednjega veka povračujejo? Tukaj je očitna Božja roka.

Berlin. Stari nemški cesar Viljem je menda rekel naslednje besede: „Za moje stare dni nebesa kličejo na pričo, da podlago, na kateri vse stoji, vero, sem želel zmiraj ohraniti pri svojem ljudstvu.“ — „Missionsblatt“ pa pristavlja: Le škoda, da toliko gospodov, ki bi tej želji zamogli pripraviti spolnitev, zlasti na univerzah in po šolah, ravno nasprotno dela. . . Bode pa prišel čas, ko si bodo taki trinogi uboge mladine lasé ruvali iz svoje butaste glave, kakor svoje dni Voltér; toda prepozno bo!

V Bruselju v Belgiji se je zbrala družba, ki hoče delati za posvečevanje nedelj in praznikov. V Ljubljani bi bila tudi potrebna.

Pariz. Misijonarji za zunanje misijone so imeli preteklo leto obilno žetev. Ta družba je ob koncu leta 1884 imela 29 škofov, 693 misijonarjev, 16.185 to leto keršenih paganov, 861.000 kristjanov. V smertni nevarnosti je bilo keršenih 129.678 paganskih etrók.

Zidanje cerkve Jezusovega presv. Serca na homcu mučencev v Parizu dobro napreduje, hvala radodarnosti katoličanov, ki so do konca kim. že složili blizo 17 milijonov frankov, izdali pa čez 15 milijonov.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prečestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne progrehe in velike nesreče. — Bolehen duhoven za pomoč. — Poštena deklica goreče priporoča svojo bolno mater družbi Naše lj. Gospé v molitev, s trdnim zaupanjem na priprošnjo Marije Devico; opravlja tudi sama 9dnevnic, da bi ji Marija, ki je zdravje bolnikov, še ohranila dobro in skerbno mater. — Dijak s serčno boleznijo za zdravje, če je Božja volja. — Dva bolnika, da bi se z Bogom spravila. — Nečeden grešnik, da bi ga nagla smert nepripravljenega ne prehitela. — Žena priporoča moža, da bi opustil svoje osornosti, ter da bi se hišni mir ohranil. Tudi se priporoča v molitev v velikih stiskah in zadregah. Svojeglavna in termasta oseba za spregledanje. — Brat dijak priporoča svojega v glavi bolnega brata, da bi se skoraj pozdravil. — Mati svojega svojeglavnega sina prav živo priporoča v molitev.

Zahvale.

Ne morem naštetí vseh milost in dobrot, ki sta mi jih Naša ljuba Gospa in sv. Jožef od Boga že izprosila. Naj omenim le naslednje. Nekdo, čegar dušni blagor mi je bil posebno pri sercu, dolgo časa ni mogel dobiti primerne službe. Bal sem se, da bi se ga ne lotila maloserčnost ali celo obupnost, ter da bi se valed tega ne zgubil. Priporočal sem ga Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu. In glejte! službo je dobil, že več mesecev je ves srečen v njej, pa tudi njegovi predstojniki so popolnoma zadovoljni z njegovim vedenjem. — Tudi nekega bolnika sem bil priporočil. Kmaló mu je odleglo in zdaj je že okrevaj. Priserčna zahvala za obe dobroti Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu, pred vsem pa neskočno do brotljivemu Bogu!

J. Erker, duhoven.

Z Goriškega. — Prav velika nevarnost mi je pretila, skoro sem že obupala nad rešitvijo. Slučajne dobim v roke „Zgod. Danico“ in berem v njej, koliko jih je že pomoč dobilo po priprošnji Marije preč. Devico. Serce se mi malo potolaži, zaupno se torej obernem do Marije priserčno jo prosim za pomoč, gorko se priporočim tudi v priprošnjo sv. Antona Padvanakega, in glej, ni minulo dolgo časa in rešena sem nesreče, za kar se moram zahvaliti Mariji preč. Devici in sv. Antonu. Nadalje gojila sem v sercu želje, zaupno-milo prosim Marijo Devico in sv. Antona Padv., ter obljubim, da, ako bodem uslišana, sporočiti hočem v „Zgod. Danico“. In res! Natanko so se mi spelnile te želje in še mnoge druge, za kar sem prosila.

Zatorej štajem si v sveto dolžnost, to objaviti v „Zgod. Danici“, ter priporočiti vernikom, naj se v svojih težavah prav zaupno obernejo do Marije preč. Devico in sv. Antona Padv., mogočnega priporočnika v nebesih, ktera sta meni pridobila vsaki čas in tudi še zdaj ta trenotek mnogo mnogo dobrot, za kar bodi jima vedna čast in hvala!

Koledar za prihodnji teden:

16. listop. S. Otmar. — 17. S. Gregorij Čudodelnik. — 18. S. Oton. — 19. S. Elizabeta vd. — 20. S. Feliks. — 21. Darovanje Marije D. — 22. Šest in dvajeta nedelja po Bink. S. Cecilija.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

21. prosinac.

Sv. Neža, devica in mučenica v Rimu. Storila je zgodaj obljubo vednega devištva. Ne da se popisati, koliko je svetnica morala pretrpeti, da tej obljubi ni nevesta postala. Iz najvišjih stanov so se mladenčji oglašali, ki bi jo bili radi v zakon vzeli. Celo lastni oče ji je k temu prigovarjal. Toda svetnica je stano-vitna ostala v tem, kar je bila Bogu obljubila. Še s silo niso nič opravili. Bog sam ji je v najvišji sili s čudežem prišel na pomoč. Sodnik Aspazij jo je tedaj obsodil k smerti v ognju, toda plameni se njenega de-viškega telesa še dotaknili niso. Naposled ji je rabelj z mečem gerlo prebodel leta 304. Na njenem grobu se je zgodilo veliko čudežev. Cesar Konstantin je njej na čast dal zidati krasno cerkev v rimskem mestu. V tej cerkvi se vsako leto ob njenem godu blagoslovite dve jagneti in iz njune volne se potem tkejo „paliji“, t. j. tri perste široki, z rudečimi in črnimi križi pretkani pasovi, ki jih papež pošilja noveizvoljenim nadškofom, da jih nosijo čez ramo in na persih v znamenje njih poine nadškofovske oblasti.

Sv. Epifanij, škof in spoznovavec v Paviji na La-škem. Bil je prijatelj kralju Teodoriku in se je poslu-ževal te prijateljske zveze v prid svojih podložnih, kte-rim je od kralja naklonil marsikako dobroto. Umerl je l. 496 po tridesetletnem modrem in vspešnem vladanju škofije.

Sv. Fruktvož, škof taragonski, in ss. Avgurij in Evlogij, oba dijakona (duhovna niže verste), so bili vsi trije najpred v ječo, potem v ogenj verženi. Kakor nekda trije babilonski mladenčji v ognjeni peči, so tudi ti z molitvijo in petjem v ognju Bogu čast dajali. Sto-rili so vsi trije mučeniško smert v plamenih.

Sv. Majnrad, puščavnik in mučenik, je živel v 9. stoletju na Nemškem, blizu švicarske meje v nekom gojzdu, kjer se je bil kočo napravil za stanovanje na tistem mestu, kjer danes stoji slavnoznani samostan Ein-siedeln. Šestindvajset let je v najostrejšem pokorjenju tu živel, dokler ga nista leta 863 dva tolovaja napadla in umorila, nadjajoč se, da bosta pri njem, kdo vé, kake zaklade dobila.

Sv. Patrokelj, mučenik, je čudeže delal s svojo mo-litvijo, tako da se jih je mnogo spreobrnilo. Drugi neverniki so ga pa ravno zaradi tega čertili, ga vedno zalezovali in necega dne z mečem končali. Častijo ga zlasti v mestu Soest-u na Nemškem.

Sv. Publij, škof in mučenik, je bil naslednik sv. Dionizija Areopškega na škofijem sedežu v Atenah na Grškem. Padel je svojo čedo ne le z zveličanskim naukom, ampak tudi z lepimi čednostmi, in je svoje spodbudno pastirsko delovanje sklenil z mučeniško smertjo.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Imenovanja.) Prečast. g. kan. dr. A. Čebašek je postal kn. šk. komisar za verske vaje in veroznanski nauk na c. kr. gornji gimnaziji, c. kr. gornji realki, pripravnici za učitelje in učiteljice in na vadnicah s temi napravami sklenjenih. Prečast. gg.: kan. A. Zamejic, prof. Miroslav Križnar in katehet Jož. Klemenčič pa so imenovani izpraševalci pri izpraš. odboru za ljudske in meščanske šole.

Prof. g. dr. Lampe, podvodja v kn. šk. duhov-skem semenišu, je postal profesor fundamentalne teolo-

gije in dogmatike; pref. g. Žiga Bohinec, konzist. svetnik in kapl. v Ternovem, pa podvodja v kn. šk. du-hovskem semenišu.

Iz Ljubljane. Perva tombola tega leta je bila pre-taklo nedeljo — prav dobro obiskana. Prihodki čisti, čez 60 gid., so namenjeni za „Marijaniše“. Govorili so vvod so milosp. pref. Anton Jarc o kapeli, katere si-dava je stala nad 8000 gid. Pohvalili so blagosloven dobrotnike, kateri so zraven denara darovali tudi več dragocenih poseb za to napravo.

1000 gold. je darovala hranilnica za Gorenjce po povodnji poškodovana.

V katoliške Cerkev je une dni bila v šempeteraki cerkvi sprejeta gospodičina Barbara Grosman, 18letna hči vradnika v plinski tovarni 5. t. m. je v škofovski kapeli prejela zakrament sv. birme. Bila je poprej pre-tesnanske vere.

Vede pevšed preveč. Tudi Cirkniško jezero je silo narastilo, bregove prestopilo in veliko škode naredilo pri senu.

Vreme pred 50 leti. Star mož v Ternovem je za-pisoval vreme in od leta 1835 to-le piše: Jezusovo ne-deljo je deževalo tako, da je prišla srejnja voda. Potem se je spet ujasnilo, in bil je suh mrz do sv. Matija; takrat je bilo zmirom deževno in za ene štiri perste na debelo je sneg padel, tako, da je bila zemlja do dobrega premočena, — eno leto in 4 mesce (poprej) ni bila take premočena. Potem je bila zmerom moča in morzla spomlad, po letu pa suho in mrz in o sv. Petru je bila slana, tako, da je naredila veliko škodo. Sv. Ane dan (26. jul.) je bilo še huje, slana taka, da je mahak (?), ajdo in feržol pokončala. Potlej, ko je bilo po velikem Šmaru, je pa začelo deževati in je deževalo do Vsih Svetih, ter v vsem času nista bila dva ali trije dnevi lopi in brez dežja; otavo so težko spravljali in malo je je bilo do dobrega posušene: še po sv. Lukežu sem je mogel s „cimpra“ zmetati in posušiti. Vendar letina je bila dosti dobra, dosti sadja, zelja, repe, korenja, belega žita in tudi ajde! Po Vsih Svetih ta dan je bila tako huda burja, da sem v 3 urah in pol prišel do Zadevake mlake (?) iz Bartja (?), in je en teden vlekla. Potem je tako debel sneg zapadel 5 dni pred sv. Martinom, in potlej je bil tri tedne tako hud mrz, da je ljudem še velikoopersuine zunaj poostalo; potlej je bilo nekaj dni odmeke; potem je pa spet huda burja vstala in malo snega padlo; potlej se je ujasnilo, in nato je bil hud mrz, vse božične praznike je burja vlekla, potlej je bila odmeke in sneg je skopnel — in zdaj se je pi-salo 1836, in konec zime je bil zmira veter in deževno.

Ko sem prepisoval to vremensko dogodbo, kakor je bilo pred polstoletjem, mi je prišlo na misel, kar je pravil prijatelj, kako je neki profesor širokoustno mo-droval nekako v tem pomenu: Tako bo vreme, kakor nanese, molite ali pa ne! — Ta slamnati modrijan je moral biti Mohametove vere, ktera uči: umreti moraš, kadar je odločeno, bodi doma v postelji, ali pa v boju s sovražnikom! . . . Zakaj, ko bi bil mož keršanske vere, bi lahko vedil, da je Jezus tudi „morju in vetrovom za-povedoval in so utihnili“, ter ima vso natoro v oblasti. Zato tudi molimo, za lepo vreme, ali pa za dež, po oko-lišinah in potrebi. Da pa nismo vselej uslišani, so krivi naši grehi — med drugimi tudi nejevera taci begavcev uboge mladine, kakor je bil ravnokar imenovani kratko-umnež.

V Terstu, hudo razsaja mačuh ali legar; v zadnjih dnevih oktobra je boje čez sto ljudi zbolelo za to bo-leznijo. Tudi koze in davica se prikazujejo.

Nedeljski levec je je pa naletel. „Soča“ piše, da ob času, ko so kristjani navadno pri Božji službi, je lo-

vec šel na lov in je prežal po jerebicah; — ko se je začel pa gibati za germom neki delovec, ki mu je šel tiče podit, je menil lovec, da so jerebice in ostrelil je moža na glavi, da so ga morali odnesti v bolnišnico.

Te Deum. Za mešani zbor zložil in prečast. g. dr. Jožefu Dolencu poklonil Ign. Hladnik. Tisk pravličen Blaznikovih naslednikov. Prodaja „Katol. bukv.“ Cena 40 kr. — Prav lahek je za zverševanje vsakemu le nekoliko izurjenemu pevskeemu zboru.

V Nazaretu je nekdo od smerti vstal. Eden francoskih listov ima iz Svete dežele to-le znamenito dogodbo:

Trije muselmani (turki) so se bili nekaj malo sperli z enim kristjanov. Kristjan hoče prepričati naglo dokončati in muselmanu gorko zausnico pritisne. (Malo karšansk, pa praktičen dokaz.)

Berluznjencu se poljubi na zemljo čuniti in druga dva na glas tarnata: „Mát, mát! (mertev je!)“

Ljudje germe skup, jeza zoper ubijavca je vedno več — že ga v ječo vlečejo, in pripravljajo se, mu hišo oropati in razdijati. Ves Nazaret vrè skup — šteje nekaj tisoč ljudi! Žena in otroci mertvega na glas tarnajo in javkajo, kakor je šega na Jutrovem pri mertvih, — vse je razdraženo do verhanca.

K temu pride katoliški župnik frančiškan P. Bonaventura, da odverne nesrečo, ako bi bilo mogoče. Bistro ogleda merliča, in njegovo skušeno oko ga koj prepriča, da se je klofneričeni samo potuhnil in se vèle kakor merlič. Kar nagloma jo je uganil, kako mu bo pokazal, kaj se pravi „merliča igrati“. Naznanil je v pričo vsih, da to ni nič družega, kakor potuha, da bi kristjana zarad prazne berluzge zatožil za morivca.

Kaj pa, da dobremu patru niso verjeli, še poslušati ga več nočejo, in tako je prisiljen iz sile narediti čednost, ter jim naravnost objavi, da hoče mertvega k življenju obuditi. Vse ostermi in utihne. Glasno so hvalili svojega „Alaha“, posebno pa ženske; patra katoliškega pa so začudeno gledali. Po vsem njegovem vedenju se je dalo razviditi, da mu je resnica z njegovo obljubo. P. Bonaventura urno hiti v samostan, to je v samostansko lekarno, in verne se z raznimi gorušičnimi obliži, ki so bili prav pošteno namazani. S temi mu je prav dobro noge visoko gori obložil in jo z njimi merliča tako obvil, da se mu je moralo zdeti, kakor da bi bil v pekel potopljen. ko so mu jeli obliži prigrevati. In res so ubogemu merliču začele solze liti izmed trepanic. Toda ganil se le ni.

Mu bo že posvetilo, si misli pater, in poskusi bolj močen pomoček za „vstajenje“.

Na to vzame steklenčico s tekočim alkalijem (amonijakom), ktero je bil vtaknil v žep za največji silo, in s tem je merliča dobro počohal pod nos in tudi še v nos.

To je pa bilo muselmanu „poštenjaku“ že odveč in misli si. bolje je zopet oživet. Zajic, ki ga strel oplašil, ne more hitreje kviško puhati, kakor jo ta dozdevni mertvec po konci planil. Vse je bilo v smehu, tudi še sam merlič se je nehoté kahljal. Ubijavec je bil rešen, najvišji sodnija ni imela nič opraviti, celi Nazaret pa je dobil lepo šalo za dobro voljo.

Dogodek ta je iz pisem Frera-Levina, slavnega znanca svetih krajev in postrežnega vodnika po Palestini.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Cerkveno vmeščeni so preč. gg.: Mat. Frelih za Trebno, Mih. Zupan za Polhov gradec, Janez Zdražba za Prežganj; tudi so postali:

Jan. Vesel župnik in dekan v Ternovem, Mar. Derčar župnik v Preski, Ign. Šalehar župnik v Dolah. — Dalje so premeščeni č. gg. duhovni pomočniki: Franc Dolinar v Borovnico, And. Karlin iz Št. Jurja k sv. Jakopu v Ljubljano, Jan. Kljun iz Št. Vida v Št. Juri, Fr. Kregar iz Radolice v Št. Vid pri Zatičini, Val. Eržen iz Polhovega gradca v Radolico, Jan. Kobilica s Polja v Ternovo v Ljubljano, Fr. Mekinec iz Doba v Polje, Jan. Verhovnik iz Naklega v Dob. Jan. Brezovar iz Cirknice v Naklo, Jož. Zalokar iz Senožeč v Cirknico, Jož. Lavrič iz Planine v Senožeče, Anton Berce iz Borovnice v Planino, Gašp. Vilman s Sela v Škocijan, Andr. Kalan s Preske v Cerklje.

Umerli so č. gg.: Pavel Hirše, iz Budejeviške škofije, v Windischgrätzovi grajščini pri Planini. 17. okt., in že imenovana Anton Tavčar in Jožef Resnik. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Neimenovana dobrotnica po prečast. P. vikariju Placidu 120 gld. „za tiste študente, ki na duhovstvo študirajo“. (Op. To je prelepa pot, da se pomaga sčasoma priti do zadostnega števila duhovnov, po katerih že mnoge srenje tako močno zdihujejo in v škofijo hodijo zanje prosit. Obračal se bode denar za take, pri katerih je zlasti upanje, da si izvolijo duhovski stan. Bog plačaj sto- in tisočkrat tej preblagi dobrotnici in vsim drugim predragim in blagodušnim podpornikom dobre šolske mladine! Vr.) — Č. g. A. Jaklič 2 gld. — Spoš. K. Sporn 3 gld. — V dober namen 4 gld. 30 kr. — K. P. 10 gld. — Č. g. M. Horvat 3 gld. — Č. g. A. Karlin 1 gld. — Gospá Kozjak 2 gld. — Č. g. J. Kapus: „da bi se srečno izšlo“ 2 gld. — Iz Mavčič č. g. župnik M. Preželj 3 gld. — Čast. gosp. župn. A. Volc 5 gld.

Za kapelo v Marijanišču: Uršula Poderžaj 2 gold. — Preč. g. župnik Fr. Karun 10 gld. — G. Vincencij Čamernik 5 gld. — Visokor. g. grofinja Auersperg 2 gl. Gospa Ana Korošic 1 gld. — Tombola v Katol. družbi 58 gold.

Za opravo ubožnih cerkev ljubljanske škofije: Č. P. Metod Poljanšek 5 gld.

Za poškodovane po povodnji na Gorenjskem: Turkova družina 3 gld.

Za bratovščino N. lj. G. presv. Serca: J. Kavčič 1 gl. Za hišo kat. družbe rokodelskih pomočnikov: Čast. g. župnik B. Bartol 5 gld. — Č. g. kat. Keržič 100 gl.

Za najpotrebnejše misijone: J. Dular 1 gld. Za misijone v Kini: Spošt. Kat. Sporn 2 gld. Za Serajevo: Spošt. Kat. Sporn 2 gld.

Za bratovščino ubožnih duš v vicaš: Marija Lukan 50 kr.

Za bulgarski misijon: J. Dular 2 gld. Za sv. Detinstvo: Iz Mavčič č. g. M. Preželj 3 gl. — Č. g. J. Smrekar 15 gld. — J. Kozabel 20 kr.

Za afrikanški misijon: Iz Mavčič č. g. M. Preželj 2 gld. — Ana 1 gld. — K. Sporn 2 gld. — Iz Idrije po č. g. župniku zbirka 4 gld. 40 kr. — Preč. g. žup. A. Košir 5 gld. 54 kr.

Za kapelo sv. Cirila in Metoda: Iz Mavčič č. g. M. Preželj 2 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Iz Mavčič č. g. M. Preželj 12 gld. — M. Lukan 1 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. I.: Tudi došlo, quod Deus retribuat! Quoad caetera, Deus disponet. — G. R. je v Lj. v Kolos.